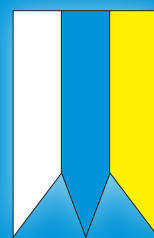

TEPLICKÝ SPRAVODAJCA

4/2023

Ročník 25

Občasník Obecného zastupiteľstva v Spišskej Teplici

December 2023

ČO JE NOVÉ V OBCI

Milí Tepličania,

dovoľte, aby som Vás pozdravil a poslal Vám pár slov v tomto čarovnom období, kedy nás už obklopujú rôzne vianočné vône a svetielka. S Vianocami pred dvermi a očakávaním nového roku by som sa s Vami chcel podeliť o pár myšlienok a priání. Je to obdobie, kedy sa zastavujeme, žiada sa nám aj spomaliť a spomíname na uplynulý rok, zvažujeme naše úspechy a plány do budúcnosti. A práve teraz, keď sa chystáme stráviť viac času než inokedy s rodinami, môžeme zároveň bilancovať naše úspechy.

Rok 2023 bol pre našu obec veľmi prínosný, významný, ale aj náročný. Chcel by som sa poďakovať všetkým aktívnym občanom našej obce, ktorí sa podieľali na prípravách rôznych podujatí, či už išlo o kultúrne, športové alebo dobrovoľnícke akcie. Vaša oddanosť a nasadenie sú tým, čo tvorí silnú komunitu, a ja som hrdý, že sme súčasťou takejto obce. Počítame s vašou podporou aj v budúcom roku a verím, že spolu dokážeme ešte viac.

Osobitné poďakovanie patrí dobrovoľníkom, ktorí sa nezištne angažovali a pomáhali pri organizácii rôznych podujatí. Vaša ochota a nasadenie sú neoceniteľné, a bez vás by bolo mnohé nemožné.

Chcem tiež vysloviť veľkú vďaku kolektívu zamestnancov obecného úradu. Sú to tí ľudia, ktorí pracujú pre Vás, a Vaša spokojnosť

a prosperita sú našim hlavným cieľom. Som hrdý na náš tím, ktorý tvorí jednotnú a efektívnu jednotku, a verím, že aj v nadchádzajúcom roku nám bude spolupráca prinášať úspechy. Práca zamestnancov OcÚ je často neviditeľná, no aj nedocenená.

Zároveň však rovnako ďakujem všetkým obyvateľom našej obce, ktorí sa zúčastňovali obecných podujatí. Lebo práve Vy ste hnacím motorom, vďaka ktorému máme vždy chuť a entuziazmus niečo pripravovať. Teší ma, že spoločne tvoríme komunitu, ktorá sa vždy rada stretne a teší sa zo spoločne stráveného času a atmosféry. Spoločne sme oslavovali, smiali sa, zdieľali chvíle radosti, či humoru.

Blíži sa čas Vianoc a Nového roku, obdobia, ktoré nám dáva príležitosť zastaviť sa, oddýchnuť si a stráviť čas s našimi najbližšími. V tomto sviatočnom období Vám všetkým so srdca želám pokojné Vianoce plné lásky a pohody. Nech Vám nový rok prináša veľa príležitostí na osobný, pracovný, aj spoločenský rast. Nech je každý deň nového roka plný radosti, zdravia a úspechov. Venujme sa spolu rodinným chvíľam v srdciach našich domovov a pestujme hodnoty, ktoré nás spájajú, nech

Budova nového múzea

Vás každý okamih naplňa radosťou a láskou.

V roku 2023 sme spolu dosiahli veľa a pred nami je mnoho nových úloh a výziev. Verím, že aj v nadchádzajúcom roku budeme spojení v úsilí o ďalší rozvoj našej obce a budeme spolu tvoriť pevnú a prosperujúce spoločenstvo.

Ďakujem Vám za Vašu dôveru, oddanosť a spoluprácu. Pevne verím, že spolu zvládneme aj všetko, čo má pre nás pripravené rok 2024.

Želám Vám krásne sviatky a úspešný vstup do nového roku.

S pozdravom, úctou a vďakou

Ing. Radoslav Šeliga
starosta obce

ČO JE NOVÉ V OBCI

Kalendár na rok 2024

V schránkach ste si v posledných dňoch našli stolový obecný kalendár na rok 2024. Veríme, že poteší a dobre poslúži všetkým občanom, ktorí majú uhradené poplatky za odpad a miestne dane. Tí, ktorí tieto záležitosti nemajú vyriešené a sú evidovaní ako neplatiči vyzývame, aby svoje záväzky uhradili čo najskôr a aby nebolo nutné ich vymáhať.

Obec rozdelí dotácie organizáciám a združeniam

Zbor obecného zastupiteľstva Spišskej Teplice schválil na svojom rokovaní dňa 25. októbra 2023, okrem iného, aj uznesenie (č. 77/2023) o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce na rok 2024 na podporu záujmových a športových združení a spolkov, ktoré vyvíjajú činnosti všeobecne prospešných služieb a verejnoprospešných účelov. Rozdelená bola suma v celkovej výške 26 400 eur. Dotácie z rozpočtu obce sú poskytované v súlade

SCHVÁLENÉ DOTÁCIE:

ORGANIZÁCIA	ŽIADANÁ SUMA	SCHVÁLENÁ SUMA
Občianske združenie Galaxia	2 500,-	2 500,-
Slovenský poľovnícky zväz		
– Poľovnícke združenie Bor	400,-	400,-
DHZ Spišská Teplica	8 000,-	7 500,-
FC Spišská Teplica LD.	13 000,-	10 000,-
Šachový klub Mapak	1 110,-	1 000,-
Stolnotenisový klub Poprad – Sp. Teplica	5 800,-	5 000,-
Spolu	26 400,-	

s VZN č. 10/ 2017. Obec zároveň finančne podporuje aj činnosť Miestneho spolku Slovenského červeného kríža, Klub dôchodcov, Divadlo Úsmev, spevokol, volejbalový klub a iné...

Nevídaná nádielka snehu je aj výzva

Žiadame a vyzývame všetkých obyvateľov, aby nezabúdali na to, že rozprávková nádielka snehu so sebou prináša aj intenzívnejšiu a zložitejšiu prácu pri zimnej údržbe. Odhrňanie ciest a chodníkov je služba, ktorú vyžadujeme a očakávame všetci. Preto pripomíname aj časť všeobecne záväzného nariadenia (č. 1/ 022), ktoré pojednáva o tom, že: „Na celom území obce sa zakazuje vyhadzovanie snehu z dvorov a záhrad na miestne komunikácie.“ Právo skontrolovať dodržiavanie tohto VZN má starosta obce, b) poslanci obce (na základe písomného poverenia) a členovia hliadok miestnej občianskej poriadkovej služby. Za porušenie VZN je možné uložiť pokutu až do výšky 33 eur“. Zároveň prosíme všetkých motoristov, aby neparkovali na chodníkoch, cestách, či verejných priestranstvách tak, že budú obmedzovať zimnú údržbu.

Viete ako triediť odpad?

Ak občas stále váhate, čo patrí, či nepatrí do separovaného zberu odpadkov, príjemnú grafickú pomôcku nájdete na webe:

**Link jednoducho otvoríte
odfotením QR kódu:**

DUCHOVNÉ OKIENKO

Milí občania, bratia a sestry, chlapci a dievčatá.

Na Adventnom venci horia takmer všetky sviece. Čas prípravy na Vianoce vrcholí. Vianoce. Slovo, ktoré sa na nás valí zo všetkých strán. Počúvame ho z rádií, v práci, aj pri prechádzaní ulicou. Je to prázdne slovo, alebo má v sebe viac? Naplňa nás pocitom smútku, bezradnosti, zhonu, hádok, či detskej radosti a vzrušenia? Slovo Vianoce znamená posvätné noci. Toto slovné spojenie vyvoláva pocit tajomna a bázne, niečoho neopísateľného a aj radostného. V posvätných nociach prichádza na svet Dieťa Ježiš. Prichádza do všetkých našich starostí, bolestí, smútkov, strachov. Do všetkých situácií, s ktorými denne zápasíme a možno aj na Vianoce. Dieťa uložené v jaslách chce byť súčasťou našich dní. Chce nám darovať svoju lásku, svoj pokoj a svoju radosť. Chce nám byť na blízku vo všetkom, čo prežívame. Chce s nami niesť našu bolesť, či osamelosť, ale chce sa s nami aj tešiť

a radosť. Dovoľme Ježišovi vstúpiť do našich srdiec a odtiaľ do našich domov, do našich rodín. Pomôže nám zvládnuť vlastné ego a pristúpiť na kompromisy, ktoré sú pre fungujúce vzťahy nevyhnutné, aby sa ani na Vianoce nik necítil porazený, ale aby všetci vyhrali, aby boli všetci víťazmi. Víťazstvo každého priniesie jednotu a porozumenie do srdca, do rodiny, aj do spoločnosti. Daruje každému radosť zo vzájomného stretnutia pri štedrovečernom stole namiesto hádok a tichej domácnosti, ktorá je vtedy ďaleko od lásky. Nechajme svoje srdcia pretvoriť láskou a pokojom. Nie vždy sú potrebné veľké gestá, po ktorých prah-

ne svet. Stačí aj úsmev na perách, podržanie dverí, pomoc s ťažkými taškami alebo láskavé slovo. Tieto malé gestá pôsobia ako liek na rozhádané a zranené vzťahy a malými krôčikmi dokážu vytvoriť jednotu a zblíženie, po ktorom túži každý človek.

Prežívame časy, ktoré nie sú ľahké. Vojny, nepokoje, inflácia, choroby, ktoré narúšajú našu bezstarostnú predstavu o živote. V týchto všetkých strachoch máme istotu, že Vianoce budú aj tento rok. To aké budú pre nás, máme v rukách my. Je len na nás, či budú Vianoce prázdny slovom alebo privítame vo svojich srdciach Lásku v podobe krehkého a chudobného Dieťaťa Ježiša, ktoré je Všemocným Bohom a jediné čo chce, je milovať nás. Táto láska je zadarmo. Čím viac jej budeme rozdávať, tým viac jej budeme mať. Prajem nám všetkým, aby sme sa stali šíriteľmi lásky, radosti a pokoja pre každého, s kým sa stretne. K tomu Vám žehnám ✝

Jozef Anderák

PODNETY OD OBČANOV

Pes nepatrí na reťaz

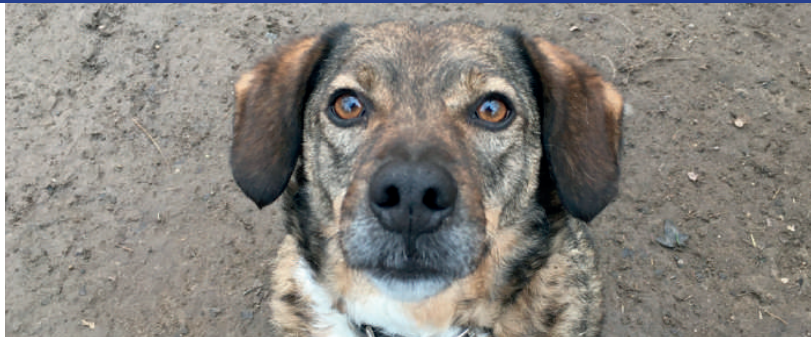
Od januára tohto roku je účinný zákon (č. 272/2021 Z.z.), ktorý zakazuje držanie psov na reťazi a akomkoľvek uväzovanom prostriedku (okrem vôdzky počas venčenia). Znamená to, že v chovnom zariadení, ktorým sa myslí akékoľvek miesto alebo priestor, v ktorom je psík dočasne alebo trvalo chovaný, nemožno držať zviera na reťazi. Pre psy narodené po 1. januári 2022 už zákaz platí. Staršie psy taktiež nesmú byť držané na reťazi, ale musia mať zabezpečené oplotenie, kote-rec, budú a nesmú sa voľne pohybovať po verejnom priestranstve od 1. januára.

Psy sú spoločenské zvieratá a ich miesto je pri človeku. Mnohé však strávia celý život na reťazi – osamote, bez možnosti pohybu, prístupu k vode a potrave. Preto, keď máte podozrenie, že zviera je týrané bez váhania kontaktujte inšpektorov z Linky proti krutosti alebo príslušnú regionálnu veterinárnu správu. Ďakujeme, že pomáhate dodržiavať zákony a chrániť zvieratá pred utrpením.

Tento oznam je uverejnený na podnet všimavej obyvateľky Spišskej Teplice, ktorej touto cestou ďakujeme!

REŤAZE SÚ ZAKÁZANÉ

Psy sú spoločenské zvieratá – ich miesto je pri človeku. Mnohé však strávia celý život na reťazi – osamote, bez možnosti pohybu, prístupu k vode a potrave, ošetrovaniu či úkrytu.

7 ZÁSAD SPOKOJNÉHO PSA

1

čerstvá voda stále

2

vhodná strava denne

3

riadny úkryt na odpočinok a ochranu pred nepriazňou počasia (mráz, dážď, slnko)

4

denný voľný pohyb a aktivita

5

veterinárna starostlivosť očkovanie, čipovanie, kastrácia

6

základný výcvik

7

spoločnosť človeka

AKO POMÔČť PSOM NA REŤAZIACH

NIE!

Venuj náš leták svojej samospráve a požiadaj, aby informácie o zákaze reťazí zverejnili.

NIE!

Povedz majiteľom psov vo svojom okolí o ich zákonných povinnostiach (zákaz reťazí, dobrý plot, výcvik, výbeh a venčenie).

NIE!

Hlás prípad porušovania legislatívy a týrania zvierat regionálnym veterinárnym správam (RVPS), polícii alebo našej Linke proti krutosti.

www.slobodazvierat.sk

OZ Sloboda zvierat

Tel: 02/16 187

kampane.sz@gmail.com

ČO PRINÁŠA ZÁKAZ REŤAZÍ

Naša kampaň bola úspešná a presadili sme zákaz držania psov na reťazi! **Psy narodené po 1. januári 2022 nesmú byť na reťazi vôbec*, všetky ostatné psy musia byť z reťaze pustené najneskôr 1. 1. 2024.** Dlhé prechodné obdobie dáva držiteľom už nadobudnutých zvierat dostatok času, aby vytvorili svojmu psíkovi vhodné a bezpečné prostredie, napr. oplotili svoj pozemok.

Pre psy zatiaľ držané na reťazi stále platí: dĺžka reťaze minimálne 2,5 m, otočná karabínka, riadny nastaviteľný obojek a DENNÉ púšťanie psa navoľno (to platí aj pre psy držané vo voliérach).

* okrem krátkodobého uväzovania psa pod dohľadom počas čistenia chovného priestoru, kŕmenia a ošetrovania

Podrobnosti nájdete v Zákone 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a Vyhláške o ochrane spoločenských zvierat.

ROZHOVOR

"Chcel som vypestovať vlastné chilli, ktoré potrápi čo najviac..."

S Martinom Hrušovským sme sa zhovárali o jeho štiplavej záľube, do ktorej už zapojil, okrem priateľky Veroniky, takmer celú rodinu.

• Ako dlho už pestujete chilli papričky a ako to celé vzniklo?

Pestujem ich už vyše 10 rokov, ale v takomto väčšom rozsahu som na jeseň ukončil tretiu sezónu. Celé to začalo ešte počas strednej školy, keď sme s kamarátmi súťažili, kto dokáže zjesť pálivejší kúsok pizze. Celá sranda sa ale skončila, keď nám chilli začalo naozaj chutiť. Podarilo sa mi dostať k nejakým odrodám papričiek a povedal som si, že skúsím vypestovať vlastné chilli, ktoré nás potrápi ešte viac.

• Čo všetko z nich vyrábate? Na čo všetko sa dajú použiť?

Najväčší podiel mojej úrody putuje do chilli omáčok. Momentálne je to približne 12 druhov, ktoré sú rozdelené do sladkých príchutí (napr. jahodová, brusnicová, marhuľová...) a slaných príchutí (napr. bylinková, sriracha, kečup...). Menej pálivé odrody ako je Jalapeno nakladám do sladko-kyslého nálevu a zvyšok úrody sa vysuší a následne z nej vyrábam mleté chilli korenie a chilli olej. Minulú sezónu som prvýkrát vyskúšal pripraviť aj chilli hrejivú masť s kostihojom na boľavé kĺby a svaly. Chilli je veľmi všestranná surovina a dá sa použiť na množstvo spôsobov. Už počas budúcej sezóny určite pripravím ďalšie novinky.

• Aký je váš obľúbený druh a prečo?

Veľmi rád pestujem rôzne odrody zo skupiny 7 pot. Obľubujem ich hlavne pre rôzne farebné variácie, zaujímavý tvar, ovocnú vôňu a silnú páľivosť (v priemere okolo 1 000 000 SHU).

• Môžete nám povedať viac o procese pestovania, od začiatku až po zber?

Celý proces začína už na začiatku roka, kedy sa vysádzajú semienka. V závislosti od odrody, klíčenie trvá približne 1 až 2 týždne. Následne prebieha fáza pestovania sadeníc, počas ktorej by rastliny mali mať dostatok svetla. Keďže denného svetla počas zimných mesiacov nie je dostatok, používam umelé osvetlenie. Samozrejme, je potrebné počas tohto predpestovania rastliny aspoň raz presadiť do väčších nádob, aby mali dostatok miesta na tvorbu silných koreňov. Sadenice idú von do fóliovníka až keď už nehrozia mínusové teploty, čo je v našich podmienkach väčšinou začiatok júna. Keď sú rastliny na finálnom stanovišti, vyžadujú si pravidelnú zálievku a dostatok živín. Zvyčajne koncom augusta môžeme očakávať prvé dozreté plody. Dospelé rastliny už nie sú také citlivé na nízke teploty, preto je možné ich nechať vo fóliovníku alebo skleníku až do konca októbra. Následne prebieha zber, spracovanie úrody a likvidácia rastlín. Ja osobne rastliny nezimujem a teda každý rok vypestujem nové.

• Ako sa staráte o svoje rastliny a aké sú najčastejšie výzvy, s ktorými sa stretávate?

Ako som už naznačil, starostlivosť o rastliny si vyžaduje

množstvo času a takmer celoročnú prácu. Každým rokom sa však snažím pomocou moderných technológií (napr. rôzne časovače, automatické závlahy a pod.) tento čas skracovať. Napriek tomu sú situácie, kedy nemôžu ani rôzne výdobytky modernej doby a preto sa snažím rastliny kontrolovať každý deň. Pri takejto kontrole si všímam najmä tvar a farbu listov a množstvo opadaných kvetov. Na základe vlastných skúseností už následne viem určiť prípadný problém a doplniť rastlinám požadované živiny. Najčastejšie je to železo, vápnik a fosfor. Okrem chilli papriek však do omáčok idú aj iné suroviny, ktorým tiež treba venovať starostlivosť. Túto sezónu sa nám napríklad podarilo vypestovať 60 kg paradajok. Počas celej sezóny mi, samozrejme, pri pestovaní pomáhajú aj priateľka Veronika, rodičia a starí rodičia, ktorým by som chcel touto cestou poďakovať.

Do nedávna najpálivejšia paprika sveta Carolina Reaper

• Aké máte skúsenosti s rôznymi druhmi pôdy a hnojív pre chilli papričky?

Najlepšie sa mi počas môjho pestovania osvedčili ľahké a mierne kyslé substráty. Rastliny potrebujú vzdušnú pôdu a teda ťažká čierna zem, ktorú majú ľudia väčšinou v záhrade, nie je ideálna voľba. Preto pestujem rastliny v nádobách s vlastným substrátom, kde platí zásada, čím väčšia nádoba, tým lepšia úroda. Pre jednu rastlinu je potrebná 20-litrová nádoba.

• Aké klimatické podmienky sú ideálne pre pestovanie chilli papričiek?

Rastlinám vyhovuje teplé a slnečné počasie, v ktorom rýchlejšie rastú aj dozrievajú, preto je v našich podmienkach potrebné rastliny pestovať v skleníku alebo fóliovníku. V inom prípade by sa mohlo stať, že plody nestihnú dozrieť ani do decembra. Voľne v záhrade je možné pestovať menej pálivé odrody napr. Jalapeno.

• Spomeniete si na nejakú zaujímavú príhodu, alebo zážitok spojený s pestovaním?

Najzaujímavejšie je pre mňa sledovať reakcie ľudí keď prídu na prehliadku do môjho fóliovníka avidia chilli papričky rôznych farieb a tvarov. Mnohí sa nestihajú čudovať, keďže majú chilli papričky zafixované prevažne ako červené podlhovasté plody. Stalo sa mi aj, že si niekto zamenil chilli rastlinu, na ktorej boli plody z jahodami.

ROZHOVOR

- Ako zvládáte choroby a škodcov vašich rastlín?

Najčastejším škodcom papričiek sú vošky. Dá sa s nimi bojovať rôznymi biologickými prostriedkami, alebo postrekmi. V mojom prípade sa snažím vždy ako prvú nasadiť biologickú ochranu a to najmä larvy lienok, ktoré patria medzi najväčších predátorov vošiek. Ak človek vie, ako larvy vyzerajú, nie je ťažké ich nájsť bežne v prírode a nasadiť do „boja“.

- S akými výzvami sa stretávate pri zachovaní optimálnej chuti a pálivosti chilli papričiek?

Najväčšou výzvou je rastlinám včas dopĺňať živiny, aby na nich narástlo dostatočné množstvo plodov optimálnej veľkosti a chuti. Pred zberom taktiež obmedzujem zálievku, aby boli plody ešte pálivejšie. V našom klimatickom pásme plody nedosahujú takú páivosť, ako v teplejších krajinách, napríklad Južnej Amerike, no napriek tomu sa tu dajú vypestovať veľmi pálivé.

- Aké zamestnanie vás živí?

Pracujem ako technik pre skúšky požiarnej odolnosti v šušobnom laboratóriu a špecialista požiarnej ochrany.

- Takže aj hobby, aj práca sa týka „ohňa“ :). Máte nejaké tipy alebo rady pre začiatočníkov, ktorí sa chystajú

Habanero Pumpkin a scorpion chocolate

začať s pestovaním chilli?

Určite je potrebné sa na začiatok venovať odrodám, ktoré nie sú také náročné na pestovanie, sú to napríklad Jalapeno alebo Habanero. A ďalej už ostáva len experimentovať a nenechať sa odradiť neúspechom. Môže trvať aj viac sezón, kým sa podarí dosiahnuť lepší výsledok.

Rád by som všetkých čitateľov pozval na môj Facebook a Instagram @hruskychilli kde pravidelne pridávam príspevky z pestovania a výroby produktov.

Za rozhovor a cenné rady ďakuje Daniela Virostko.

Skupina 7 pot:

Je skupina, do ktorej sa radia najpálivejšie druhy chilli papričky. Názov dostala vďaka svojej extrémnej pálivosti, lebo sa uvádza, že jedna paprička stačí na okorenenie 7 hrncov omáčky.

SHU - jednotka štiplavosti

SHU je skratka pre Scoville heat units čiže počet Scoville jednotiek pálivosti a zodpovedá prítomnému množstvu kapsaicínu. Čistý kapsaicín obsahuje až 16 miliónov SHU, čo je najvyššia možná hodnota. Pre porovnanie, sladká paprika, ktorá neobsahuje žiadny kapsaicín, má na Scovilleho stupnici hodnotu 0. Naopak, jedna z najrozšírenejších papričiek habanero má na stupnici pálivosti až 300 000 a viac SHU.

Zdroj: starkl.sk

PROJEKTY

Kniha Spišská Teplica a cisterciáni

Spiska Cieplica i cystersi uzrela svetlo sveta

V druhom decembrovom týždni bola pod taktovkou obce Spišská Teplica vydaná odborná publikácia, ktorá pojednáva o histórii cisterciánov v Európe a ich odkaze. Na spracovaní obsahu knihy pracoval kolektív autorov. Ich výskum bol realizovaný v spolupráci so slovenskými archívami, Národným archívom Maďarska (Magyar Nemzeti Levéltár) a Výskumným ústavom histórie v Budapešti (Történettudományi Intézet).

Kniha bola vytlačená v celkovom náklade 3 000 kusov a je pre záujemcov k dispozícii bezplatne v podateľni obecného úradu. DaV

Interreg
Poľsko-Slovensko
Európsky fond regionálneho rozvoja

Autori knihy: zľava, RNDr. Andrej Harničár, Ing. Anna Diačiková, PhD, PhDr. Marián Soják, PhD.

Realizované s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014 – 2020 v rámci projektu: „Cisterciáni pod Tatrami – spoločné korene a spoločná budúcnosť Szafliar a Spišskej Teplice“

TURISTICKÉ OKIENKO

V lese budme opatrní aj v zime!

Blízky les poskytuje mnohým z nás skvelú príležitosť na oddych alebo na športovú aktivitu. V posledných rokoch musíme byť však viac opatrní, lebo pohorie Kozie chrbty, do ktorého tento les patrí, je prirodzeným domovom aj medveďa hnedého. A ten by mal počas zimy sladko spať!

Medvede sa štandardne ukladajú na zimný spánok v polovici novembra a zobúdzajú sa z neho v polovici marca až v apríli. Začiatok a koniec medvedieho zimného spánku závisí od viacerých faktoroch. Sú nimi napríklad prevládajúce klimatické podmienky, geografická poloha či členitosť prostredia. Zimný spánok medveďa hnedého je adaptáciou na nedostatok potravy, ktorý je spôsobený snehovou pokrývkou a extrémnymi teplotnými podmienkami. Účelom hibernácie medveďa je redukovať množstvo potrebnej energie pre život. Počas hibernácie medveďovi klesne telesná teplota, zníži sa elektrická aktivita nervovej sústavy, utlmí sa dýchanie a srdcová frekvencia.

Ale medvede patria medzi nepravých zimných spáčov.

V rokoch s dostatkom prirodzenej potravy sa nemusia uložiť na zimný spánok! V prípade, že medvede objavajú aj neprirodzený zdroj potravy – napríklad poľovnícke vnaďisko, kde pravidelne nachádzajú ľuďmi predkladanú potravu, nemusia sa uložiť na zimný spánok, alebo jeho začiatok sa môže oddialiť. Medvede môžu byť vyrušované aj turistami, bežkármi a poľovníkmi počas spoločných poľovačiek. Podľa vyjadrení členov Zásahového tímu pre medveďa hnedého sú v poslednom čase medvede počas zimy aktívne stále častejšie, čo súvisí so zmenou klímy. Upozorňujú, že ak medvede počas zimy nespia, sú nervózne, ako človek, keď nemôže zaspať. Hľadajú potravu, a preto sa môžu sťahovať bližšie k ľuďom.

To, že aj v našom lese bývajú medvede aktívne aj počas zimy dosvedčuje moja skúsenosť z decembra v minulom roku, keď som v doline Vápenica v snehu natrafil na čerstvé medvedie stopy.

V. M.

(Zdroj: <https://zasahovytim.sopsr.sk/>)

ZAUJÍMAVOSTI

Klub dôchodcov pripravil stretnutie jubilantov

Výbor Klubu dôchodcov v Spišskej Teplici, tak ako pravidelne každý rok, pripravil 24. októbra pre svojich členov – jubilantov, spoločné stretnutie.

Na úvod všetci prítomní minútu ticha uctili pamiatku dlhoročného predsedu výboru Klubu dôchodcov Milana Šeligu, s ktorým sme sa na vždy rozlúčili 17. októbra 2023. Budeme spomínať na jeho neúnavnú aktivitu, snahu pomôcť, organizačný talent, ale aj na vždy dobrú náladu a nekonečné úsmevné príhody z mladých čias. Odišiel, ale v nás ostáva na-

vždy. Česť jeho pamiatke.

Potom Jarmila Cervová, za výbor Klubu dôchodcov, privítala jubilantov a krátkym príhovorom ich pozdravila, poďakovala za ich aktívne členstvo v klube a za snahu vzájomne si pomáhať.

O kultúrny program sa postarali žiaci Základnej školy s materskou školou v Spišskej Teplici, pod vedením pani vychovávateľky. Krásne stretnutie detí a seniorov bolo plné spevu, recitácie a hudby. Na záver programu boli účinkujúci odmenení drobnými sladkosťami a nápojmi. Ďakujeme.

Jubilanti - Bendiková Marta, Černická

Emília, Kovalová Jolana, Kulichová Ružena, Kupčová Marta, Kyselová Anna, Sabová Anna, Skokanová Marta, Šebestová Anna, Šeligová Jolana, Švagerko Ján, Bjalončík Ondrej (pre zdravotné problémy nemohol prísť) a členovia výboru potom spoločne pospomínali na „mladé“ časy. Všetkým jubilantom sme odovzdali malé darčeky, ako spomienku na spoločné posedenie.

Ďakujeme vedeniu Základnej školy s materskou školou v Spišskej Teplici za pomoc, ochotu a ústretovosť. Tešíme sa na ďalšie spoločné stretnutia.

Jarka Cervová

KULTÚRA

Divadelné predstavenie „INÁ KOSŤ“

Na premiéru divadelnej hry INÁ KOSŤ v podaní divadla ÚSMEV sa dňa 21. novembra do kultúrneho domu v Spišskej Teplici prišli pozrieť takmer dve stovky divákov, čo účinkujúcich nesmierne potešilo. Hru napísal a režíroval Lukáš Marhefka z divadla RAMAGU zo Spišskej Starej Vsi. Vznikla vďaka projektu Interreg – Cisterciáni pod Tatrami – spoločné korene a spoločná budúcnosť Szafliar a Spišskej Teplice.

Témou divadelného predstavenia bolo zobrazíť vzťahy medzi Slovenkom a Poľskom v minulom storočí. Samozrejme, nesmela chýbať zápletká, ktorá bola podstatou divadelnej hry, ako aj medziludské vzťahy, závišť, nenávisť, láska a sklamanie. To sú témy, ktoré nesmú chýbať skoro v žiadnom divadelnom predstavení a tak tomu bolo aj v hre INÁ KOSŤ.

Takto zhodnotili svoje dojmy herci divadla ÚSMEV:

„Je skvelé keď je práca herca, aj keď len ochotníckeho, odmenená uznaním, potleskom a ováciami, ktoré nechýbajú na našich predstaveniach a radosť je znásobená aj tým, že ľudia odchádzajú z našich predstavení nadšení a s pekným kultúrnym zážitkom. Toto bolo, je a bude cieľom celého divadla ÚSMEV, ktoré funguje v našej dedine už 8 rokov a entuziazmus ešte stále neopadol práve naopak rastie a odhodlanie popasovať sa s novými výzvami bolo aj tento-

krát veľké. Sme vďační za túto životnú skúsenosť nacvičovať a hrať pod taktovkou profesionálneho režiséra, ktorý nás posunul „na ďalší level“, ako to zhodnotili naši návštevníci. Chceme sa poďakovať obci Spišská Teplica, že nám umožnila zrealizovať toto divadelné predstavenie a veľké poďakovanie patrí režisérovi Lukášovi Marhefkovi, ktorý si našiel čas a mal trpezlivosť prichádzať na divadelné skúšky niekoľkokrát týždenne zo Spišskej Starej Vsi. Obetoval kúsok zo svojho života, aby spravil radosť nám všetkým, spoločne. Nakoľko času na nacvičovanie bolo málo, aj napriek tomu sme to celé spoločne zvládli.“

Účinkujúci: Michal Kupčo, Pavol Dunaj Jurčo, Mária Dunajová Jurčová, Gabriela Olekšáková, Ema Martinková. Zvuk a osvetlenie: Michal Šebest a husľový doprovod Lucia Slušná. Kulisy zabezpečila obec Spišská Teplica.

g.o.

ŠPORT

Skvelé uspechy Vanessky Gromanovej

Naša rodáčka, Tepličanka a žiačka základnej školy Vanesska Gromanová sa vo svojej prvej sezóne stala úspešnou majsterkou Slovenskej republiky v jazdec-kých pretekoch v kategórii Team Penin-gu a v ďalšej kategórii Ranch Sortingu skončila na striebornej priečke.

Za sezónu 2023 vyzbierala 12 pohárov, 17 stúh a 3 medaile.

Všetky tieto úspechy a ocenenia získala na svojej štvorročnej kobyľke Pilar Playing For Me.

Vanesske aj Pilar prajeme veľa úspechov v ďalších sezónach.

Radka Gromanová Chalupská

ZASTUPITEĽSTVO

Z rokovania obecného zastupiteľstva

Poslanci obecného zastupiteľstva Spišskej Teplice sa stretli 25. októbra, aby prerokovali 10-bodový program a tiež 30. októbra na mimoriadnom rokovaní

- Starosta obce Ing. Radoslav Šeliga oboznámil prítomných o návrhu zmeny programu a doplnení bodu „Zvýšenie úverového rámca preklenovacieho úveru SLSP a. s. – Interreg PL-SK“, na čo reagoval poslanec Zdenko Cibula otázkou, či by nebolo možné zorganizovať pracovné stretnutie, ktoré sa bude tohto bodu týkať. Keďže je potrebné aby boli stavebné objekty skolaudované do 31. decembra 2023, navrhuje aby boli poslanci informovaní o priebehu prác na stavebných objektoch, keďže táto informácia im bola prednesená až na konci pracovného stretnutia. Tento bod bol prerokovaný až na mimoriadnom stretnutí zastupiteľstva 30. októbra.
- Poslanci jednohlasne schválili návrh úprav rozpočtu obce v príjmovej i výdavkovej časti v celkovej výške 72 730 eur, pričom celkový rozpočet ostáva vyrovnaný.

- Nasledovalo hlasovanie o poskytovaní dotácií z obecného rozpočtu na rok 2024. Viac sa o tom dočítate na str. 2.
- Obecné zastupiteľstvo schválilo aktualizácie dokumentu „Zásady hospodárenia s majetkom obce“. Táto povinnosť obci vznikla vzhľadom na novelu zákona (č. 138/1991), ktorá nadobudla účinnosť 1. novembra 2023.
- V závere zastupiteľský zbor schválil dokument „Zásady odmeňovania poslancov a členov komisií v Obci Spišská Teplica s účinnosťou od 1. januára 2024. Zmena nastala v zvýšení odmeny poslancom z 25 na 40 eur, ktorá bude vyplácaná polročne.
- V rámci bodu diskusia bol diskutovaný problém s pozemkom na parc. Č. 925/2 a 925/7 pod cestou na ulici Mlynskej. Vlastník tohto pozemku ponúkol obci odpredaj pozemku za obcou neakceptovateľných podmienok.
- Ing. Anna Schaleková poukázala na to, že vďaka projektu Interreg môže

obec získať milión eur, a kvôli neschváleniu preklenovacieho úveru môže obec prísť o túto príležitosť. Podľa jej názoru je do týchto projektov zapojených množstvo ľudí a bola by škoda, ak by obec o to všetko prišla.

Mimoriadne rokovanie dňa 30. októbra 2023

Hlavným účelom tohto stretnutia bola potreba schválenia bodu „Zvýšenie úverového rámca preklenovacieho úveru SLSP a. s. – Interreg PL-SK“

Obecné zastupiteľstvo hlasovaním schválilo navýšenie úverového rámca prijatého preklenovacieho úveru poskytnutého Slovenskou sporiteľňou o 400 000 eur. Dôvodom potreby preklenovacieho úveru je povinnosť uhradiť všetky výdavky projektu Interreg PL-SK z uzatvorených zmlúv a objednávkov do 31. decembra 2023 a časovým posunom refundácie je potrebné zabezpečiť prostriedky na úhrady do výšky cca 771 000 eur. Splácanie úveru bude postupné, z refundácií žiadostí o platbu.

Daniela Virostko

Darcovstvo krvi

Miestny spolok Slovenského Červeného kríža, v spolupráci s NTS Poprad, uskutočnil dňa 29. októbra v poradí už 17. mobilný odber, ktorý sa konal v priestoroch Základnej školy v Spišskej Teplici. Možnosť darovať krv využilo viacero skúsených pravidelných darcov, ale prišli aj začínajúci darcovia, resp. prvodarcovia. Celkom sa na mobilnom odbere zúčastnilo až 24 darcov krvi.

Rozhodnutie darovať krv môže zmeniť osud iného človeka a zachrániť mu život. Krv je jedinečná a nenahraditeľná tekutina, ktorá sa nedá vyrobiť žiadnou chemickou cestou. Vieme ju získať len od dobrovoľných darcov. Sme veľmi radi, že aj v našej obci sa takíto darcovia našli a aktívne darujú najvzácnejšiu tekutinu - krv. Medzi našimi darcami evidujeme diamantových, zlatých, strieborných a bronzových držiteľov Jánskeho plakety.

Darcovia pri mobilnom odbere.

ných a bronzových držiteľov Jánskeho plakety.

V sále kultúrneho domu sa dňa 16. novembra konala slávnostná večera s darcami krvi. V roku 2023 obdržali bronzovú Jánskeho plaketu za 10 odberov – **Eliška Švagerková, Mária Sabolová a Dávid Kubaský**. Striebornú Jánskeho plaketu za 20 odberov získali – **Vierka Hamborská, Danko Kubaská a Zdeno Kupčo**. Zlatú Jánskeho plaketu za viac ako 40 odberov získali – **František Kall, Matej Kall a Adam Maškulka**. Vyvrcholením večere bolo slávnostné ocenenie diamantovej Jánskeho plakety za 80 odberov – **Štefan**

Olexa a Juraj Kšenzakovič, ktorí obdržali okrem ocenenia aj obrovský potlesk a obdiv.

V mene celého výboru miestneho spolku SČK ďakujem darcom krvi za ich humánny skutok a prajem im veľa pevného zdravia, aby najvzácnejšia tekutina – krv nikdy nechýbala pri záchrane života. Rovnako ďakujeme starostovi obce, poslancom a zamestnancom OÚ, vedeniu ZŠ s MŠ, vedúcej školskej jedálne, pánovi farárovi a všetkým, ktorí prispeli k činnosti nášho spolku v roku 2023.

Jana Ďurišová
predsedníčka MsSČK

Zlatí darcovia

Strieborní darcovia

Bronzoví darcovia

Diamantoví darcovia

ŠPORT

V októbri odštartovala nová sezóna našim stolným tenisom. Celkovo v klube evidujeme 34 registrovaných hráčov, ktorí sa pred sezónou 2023 / 2024 rozdelili do 4 súťažných družstiev. **STK Poprad - Spišská Teplica A** v 3. lige Západ VSSTZ Košice, **STK Poprad - Spišská Teplica B** a **STK Poprad - Spišská Teplica C** v 4. lige skupine Podtatranská, **STK Poprad - Spišská Teplica D** v 6. lige skupine Podtatranská. Doteraz stolní tenisti odohrali sedem kôl z plánovaných 22 kôl.

Družstvo STK Poprad-Spišská Teplica A zaznamenalo počas prvých siedmych kôl dve výhry, jednu remízu a štyri prehry. Tretia liga je nesmierne vyrovnaná, zápasy nemajú jasného favorita a takmer všetky zápasy sa rozhodujú až v koncovke. Bohužiaľ pre náš klub, zatiaľ šťastie v koncovke je na strane súperov a preto aktuálne obsadzuje 7. priečku.

VSSTZ / Košický kraj / 3. liga Západ / Muži

Por.	Mužstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1	ŠKST Spišský Štvrtok A	7	6	0	1	86:40	19
2	TJ Požiarnik Rakúsy A	7	6	0	1	81:45	19
3	TJ STO Slovenská Ves A	7	5	1	1	79:47	18
4	ŠKST Spišské Vlchy A	7	5	0	2	81:45	17
5	AŠK Maria Huta C	7	4	0	3	64:62	15
6	S.T.K. Plešivec A	7	3	1	3	57:69	14
7	STK Poprad-Spišská Teplica A	7	2	1	4	55:71	12
8	TJ Dunajec Sp. Stará Ves-Lesnica A	7	2	1	4	52:74	12
9	STK Stará Lubovňa-Jakubany B	7	2	0	5	45:81	11
10	TJ Javorinka Levoča A	7	1	2	4	58:68	11
11	STK Gemerská Poloma A	7	2	0	5	49:77	11

Družstvo STK Poprad-Spišská Teplica B a STK Poprad - Spišská Teplica C súťažia v 4. lige skupine Podtatranskej a doposiaľ sa umiestňujú v hornej časti tabuľky. Pozitívnym prekvapením je priebežná druhá priečka C-družstva, ktoré doposiaľ ešte neprehralo. B-družstvo po nešťastných dvoch prehrách aktuálne na štvrtej priečke.

VSSTZ / Košický kraj / 4. liga Podtatranská / Muži

Por.	Mužstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1	MŠK Slavoj Spišská Belá A	7	7	0	0	96:30	21
2	STK Poprad-Spišská Teplica C	7	6	1	0	77:49	20
3	TJ Sokol Jakubany A	7	5	0	2	75:51	17
4	STK Poprad-Spišská Teplica B	7	4	1	2	79:47	16
5	ŠKST Spišský Štvrtok B	7	4	1	2	72:54	16
6	TJ Dunajec Spišská Stará Ves-Lesnica B	7	4	1	2	67:59	16
7	TJ STO Slovenská Ves B	7	4	0	3	74:52	15
8	STO Spišské Bystré A	7	2	1	4	51:75	12
9	TJ Javorinka Levoča B	7	1	1	5	47:79	10
10	STK Severka Kežmarok A	7	1	0	6	36:90	9
11	TJ Spišský Štiavnik A	7	1	0	5	41:85	8
12	STK Severka Kežmarok B	7	0	0	7	41:85	7

Družstvo STK Poprad - Spišská Teplica D pôsobí v najnižšej lokálnej lige, v ktorej zbiera cenné skúsenosti a prax v zápasoch. Počas siedmych kôl zaznamenalo 3 výhry a 4 prehry a priebežne si drží 7. priečku.

PSTZ Poprad / Prešovský kraj
6. liga PODTATRANSKÁ / Muži

Por.	Mužstvo	Zápasy	V	R	P	Skóre	Body
1	MŠK Slavoj STO Spišská Belá B	7	6	1	0	94:32	20
2	TTC Spartak Poprad B	7	5	2	0	94:32	19
3	TJ STO Slovenská Ves C	7	5	1	1	84:42	18
4	ŠKST Spišský Štvrtok D	7	5	0	2	78:48	17
5	MŠK Podolíne A	7	5	0	2	86:40	17
6	TTC Spartak Poprad C	7	3	0	4	61:65	13
7	STK Poprad-Spišská Teplica D	7	3	0	4	50:76	13
8	STO Spišské Bystré C	7	1	0	6	35:91	9
9	TJ Javorinka Levoča C	7	0	0	7	30:96	7
10	STK Severka Kežmarok D	7	0	0	7	18:108	7

Stolným tenistom prajeme veľa úspechov do ďalších zápasov. Najbližší program súťaží a výsledky môžete sledovať na stránke www.stolnytenis.info. Vedenie klubu aj touto cestou ďakuje obci za finančnú podporu počas sezóny 2023 / 2024, vedeniu ZŠ s MŠ v Spišskej Teplici za spoluprácu a poskytnuté priestory.

Adrián Ďuriš

Pozvánka na Trojkráľový šachový turnaj

Trojkráľový šachový turnaj, 17. ročník • Organizátor: ŠK MAPAK Spišská Teplica a Obec Spišská Teplica

Dátum konania: 6. január (sobota)

Miesto konania: Obecný úrad / Kultúrny dom Spišská Teplica
Turnaj sa bude hrať švajčiarskym systémom na 7 kôl, 1 kolo: 2 x 15 min.
Bližšie informácie a prihlasovanie mailom do 4. januára 2024,
kontakt: mapak111@gmail.com

ŠPORT

Zo šachu

V nedeľu 22. októbra 2023 sa po letnej prestávke opäť rozbehli súboje 4. šachovej ligy 8-členných družstiev skupiny D11 (región Spiš) – liga 4D11.

Družstvo ŠK MAPAK Spišská Teplica v lige 4D11 pôsobí od jej vzniku, od sezóny 2008/2009. Doterajšie pôsobenie ŠK MAPAK v súťaži, s odstupom času možno konštatovať, bolo o formovaní kádru družstva a o zbieraní skúseností. Do tímu medzičasom vstúpili, a sú jeho oporou, mládežníci, ktorí pred 10-timi rokmi začínali so šachmi v miestnej základnej škole. Rady ŠK MAPAK rozšírili noví dospelí šachoví nadšenci, ktorých oslovila možnosť hrať šachy s pridanou hodnotou - s nábojom súťažnej atmosféry. Pred začiatkom sezóny súpisu ŠK MAPAK posilnili hostujúci Štefan Body a Samuel Hyroš, kmeňoví hráči ŠK Poprad-Tatry. Na hostovaní je aj Šimon Straka, Tepličan, účastník septembrových ME mládeže v šachu

Šimon Straka na ME mládeže 2023 (foto – zdroj: stránka SŠZ)

jednotlivcov, ktorý prednedávnom prestúpil z ŠK MAPAK Spišská Teplica do TJ Slávia Košice.

Cieľom ŠK MAPAK pre aktuálnu sezónu je získanie práva postupu do vyššej súťaže, do ligy 3D1.

Prvé kroky v tomto smere boli vydarené. V 1. kole súťaže ŠK MAPAK v domácom prostredí vyhral s „C“ družstvom jednej z báš podtatranského šachu, s družstvom MŠK KdV Kežmarok pomerom 6,5 : 1,5.

V 2. kole, dňa 5.11.2023, na pôde ŠK Hranovnica „B“ ŠK MAPAK zvíťazil 2,5 : 5,5.

V 3. kole, dňa 26.11.2023, ŠK MAPAK opäť uspel. V domácom prostredí proti minuloročnému účastníkovi 3D1 ligy - ŠO Slovinky dosiahol výsledok 5,5 : 2,5.

4.liga skupina D11 2023/2024

Tabuľka po 3. kole

Por.	Družstvo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	TB1	TB2	TB3
1	SNV C	*		6½			8		4½		9	19	0
2	Spišská Teplica		*			6½		5½		5½	9	17,5	0
3	Stará Lubovňa B	1½		*		5½		5			6	12	0
4	Smižany B				*			4½		4½	6	9	0
5	Kežmarok C		1½	2½		*			7		3	11	0
6	Bijacovce B	0					*		5		3	5	0
7	Hranovnica B		2½	3	3½			*			0	9	0
8	Lendak B	3½				1	3		*		0	7,5	0
9	Slovinky		2½		3½					*	0	6	0

Pokiaľ sa bude všetko vyvíjať podľa očakávaní, rozhodnutie v otázke postupu do 3. ligy padne pravdepodobne 10.3.2024 v Spišskej Novej Vsi, kde sa má ŠK MAPAK v poslednom, 9. kole súťaže, stretnúť v priamom súboji so svojim aktuálne najväčším konkurentom, družstvom Spišská Nová Ves „C“.

Ján Skokan

OČAMI KARIKATURISTU

Pamätaj si, že ak nenájdeš Vianoce vo svojom srdci, určíte ich (TAJNIČKA).

autor: Pavol Surovec	Staro- germán	prístrešok pastierov	poobijalo	Pomôcky: AKAI, AZAZEL, INAZ	druh kukučky	kód Venezuely	talianska softvérová spoločnosť	tabu	opotreboval jazdením		chem. zn. selénu	športový klub v Žiline	rozsiahla epická skladba	náplň do tlačiarne	kráčame
otázka spôsobu				avizo (čes.)						odpadky					
										otvor v zemi					
tenisový úder				1. časť tajníčky											
				hovorový súhlas											
dôkaz o nevíne						zn. japonskej elektroniky					ťažné zvieratá				
						učiteľ na zmenke					popevok				
značka oblátok					zlý púštny duch							na toto miesto			
					exituje							úmyselne, zámerne			
alebo (básn.)				juhovýchod (skr.)			pozdravuj						kartársky výraz		
				automat			jednotka objemu						ážijský jeleň		
tu máš			madridský futb. klub					dvojhĺaska			štvorček (typ.)			ohrada z prútia	starogrécky boh Sĺnka
			les					severský morský vták			rozum				
	hmyz podobný včele	jeho			nalieval					oznámila úradom					
		strana (skr.)			chem. zn. amerícia					jap. lovkýňa perál					
ľudský jedinec						chem. zn. tália			starorímsky bôžik lásky						
						opytovacie zámeno			Okresný výbor						
2. časť tajníčky											mäso (čes.)				
mongolský pastier					rázovitý kraj Slovenska						zn. lyží				

TEPLICKÝ SPRAVODAJKA

Číslo redakčne pripravili: Mgr. Zuzana Maškulková, Ing. Radoslav Šeliga,
Ing. Gabriela Olekšáková, Daniela Virostko, **grafická úprava:** Matúš Michlík
Sídlo vydavateľa: Obrancov mieru 454, 059 34 Spišská Teplica, IČO: 326 534
Redakcia si vyhradzuje právo krátenia príspevkov. Vydanie neprešlo odbornou
jazykovou korektúrou. **Tlač:** Popradská tlačiareň